

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 12-04-2023

Mødedato Onsdag d. 12. april 2023 kl. 09:00

Mødested Borris Sports- og Aktivitetscenter, Stadionallé 10, 6900 Skjern

Møde om håndtering af energiudfordring - med Borris som case # (kl. 9.00-9.30).....	3
Temadrøftelse: Regional landdistriktsudvikling # (kl. 9.30-10.30).....	4
Lukket: Tildeling af Region Midtjyllands landsbypris 2023.....	5
Drøftelse af budget 2024 #.....	6
Regionalpolitiske fora om mobilitet og arbejdskraft.....	9
Inspirationskatalog med anbefalinger til arbejdet med unge udenfor #.....	12
Den fremtidige mobilitet i regionen #.....	14
Delegering af kompetence på gymnasieområdet.....	16
Godkendelse af studietur for udvalg for regional udvikling.....	18
Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #.....	19
Nyt fra Midttrafik #.....	20
Gensidig orientering #.....	21
Underskriftsark #.....	22

Punkt 1: Møde om håndtering af energifordring - med Borris som case # (kl. 9.00-9.30)

1-30-76-4-22

Sagsfremstilling

Mødet i udvalg for regional udvikling afholdes i landsbyen Borris, idet der på mødet er en temadrøftelse om regional landdistriktsudvikling.

Udvalgsrådet indledes med en dialog med en repræsentant fra Borris samt en repræsentant fra Ringkøbing-Skjern Kommune for at give udvalget indblik i landsbyfællesskabet i Borris' og Ringkøbing-Skjern Kommunes arbejde med en af de højaktuelle udfordringer i landdistrikterne, nemlig energiforsyning.

Borris fik i efteråret bevilget penge fra regionens pulje "Den Bæredygtige landsby" til at undersøge mulige kollektive energiløsninger, der er billigere og mere bæredygtige end gas. Borris er et af i alt 15 støttede projekter"

Formand for Borris-Rådet Jes Nissen og konsulent i Ringkøbing-Skjern Kommune Lotte Finnerup deltager i drøftelsen.

- Jes Nissen vil fortælle om det arbejde, som Borris aktuelt er i gang med i forhold til at afklare, om fjernvarme, kollektiv varmepumpe eller jordvarme kan være bæredygtigt i Borris.
- Lotte Finnerup vil fortælle om Ringkøbing-Skjern Kommunes nylige screening af potentialer for omstilling af energiforsyningen i 21 af kommunens landsbyer.

Der er efterfølgende tid til spørgsmål og dialog.

Beslutning

Mødet blev indledt med oplæg ved formand for Borris-Rådet, Jes Nissen og konsulent i Ringkøbing-Skjern Kommune, Lotte Finnerup om landdistrikternes udfordringer med afklaring og etablering af nye energiforsyningsløsninger samt kommunens indsats for at understøtte omstillingen af energiforsyningen i landsbyerne.

Lotte Finnerups Power Point præsentation er vedlagt som bilag til referatet.

Herefter var der dialog om, hvad der kan gøres for at understøtte omstillingen. Der blev blandt andet drøftet de behov, der opleves i landsbyerne for:

- Økonomisk støtte til at finansiere omkostninger ved screening af mulige energiløsninger og projektering.
- Adgang til neutral og faglig rådgivning om valg af energiløsninger.

Punkt 2: Temadrøftelse: Regional landdistriktsudvikling # (kl. 9.30-10.30)

1-30-76-4-22

Sagsfremstilling

Temadrøftelsen stiller skarpt på regionens aktuelle landdistriktsindsats og er undersøgende på, om der er behov for andre og nye initiativer for at realisere regionsrådets strategi for landdistriktsudviklingen.

Strategi for bæredygtig udvikling i landdistrikterne 2020-2030

Regionsrådet vedtog primo 2020 Strategi for bæredygtig udvikling i landdistrikterne 2020-2030, og regionen har de seneste tre år udviklet og konsolideret landdistriktsindsatsen med flere forskellige initiativer, der understøtter landsbyfællesskaber og videndeling på landdistriktsområdet.

Landdistriktsudvikling som en komponent i andre regionale indsatser

En række af landdistrikternes udfordringer kræver helhedsorienterede politiske løsninger. I regionens landdistriktsstrategi er der derfor også fokus på, at regionens faglige ekspertiser og indsatsområder inden for eksempelvis klima, sundhed, råstoffer, kultur, uddannelse, jordforurening, mobilitet og energi vil blive bragt i spil for at sikre en sammenhængende og koordineret landdistriktsindsats.

Der lægges op til en drøftelse af, om og hvordan Region Midtjylland kan supplere den aktuelle landdistriktsindsats med initiativer, der skaber synergi mellem landdistriktsindsatsen og øvrige regionale indsatser.

Drøftelsen tager afsæt i en kort præsentation af dels regionens nuværende landdistriktsindsats og dels aktuelle udfordringer og muligheder i landdistrikterne.

Kontorchef Jane Baad Jensen og teamleder Ulrik Nørgaard Rønsbo deltager i drøftelsen.

Program

9.30-9.35	Introduktion v. udvalgsformand Bent Graversen
9.35-9.40	Præsentation af den aktuelle landdistriktsindsats v. kontorchef Jane Baad Jensen
9.40-9.55	Udfordringer og muligheder i landdistrikterne v. kontorchef Jane Baad Jensen og teamleder Ulrik Nørgaard Rønsbo
9.55-10.25	Drøftelse af næste skridt i regionens landdistriktsindsats
10.25-10.30	Opsamling v. udviklingsdirektør Kim Kofod

Beslutning

Oplæg ved kontorchef Jane Baad Jensen og Ulrik Nørgaard Rønsbo om den nuværende landdistriktsindsats samt den aktuelle forskning og viden om bosætning.

Oplægget er vedlagt som bilag til referatet.

Udvalget drøftede den videre prioritering af landdistriktsindsatsen, idet der blandt andet var enighed om vigtigheden af at understøtte ildsjæle i arbejdet med projekter og fondsansøgninger og vigtigheden af at samarbejde med kommunerne.

Administrationen arbejder videre med oplæg til de næste skridt i regionens landdistriktsindsats.

Punkt 3: Lukket: Tildeling af Region Midtjyllands landsbypris 2023

1-33-76-1-22

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjyllands landsbypris tildeles xx,

at Region Midtjyllands initiativpris tildeles yy, og

at midlerne bevilges fra puljen til landdistrikter under de regionale udviklingsaktiviteter.

Punkt 4: Drøftelse af budget 2024

1-21-78-8-22

Resume

De stående udvalg drøfter, hvilke emner og mærkesager de ønsker fokus på i Budget 2024.

På regionsrådets Budgetseminar I, der afholdes den 22. maj 2023, præsenterer udvalgsformanden udvalgets ønsker.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter, hvilke emner og mærkesager udvalget ønsker fokus på i budgetprocessen for Budget 2024.

Sagsfremstilling

Sagen behandles i følgende stående udvalg:

Udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg
Hospitalsudvalget
Udvalg for nære sundhedstilbud
Udvalg for regional udvikling
Psykiatri- og socialudvalget

Formål med drøftelserne i de stående udvalg

Processen for Budget 2024 adskiller sig på nogle punkter fra processen for Budget 2023. Der er lagt op til en bredere drøftelse i de stående udvalg end i 2023, og der vil derfor ikke blive fremlagt forslag til prioritering. Ifølge den politiske budgetvejledning for Budget 2024 skal de stående udvalg på deres møder i april 2023 drøfte Budget 2024 overordnet. Formålet med drøftelsen er at skabe retning for, hvilke emner og mærkesager de enkelte udvalg ser behov for at sætte fokus på i budgetprocessen.

Drøftelsen af Budget 2024 kan tage udgangspunkt i den styrende politiske ambition og øvrige politiske strategier og temaer, som regionsrådet har vedtaget. Udvalgsformændene skal præsentere udvalgenes drøftelser på Budgetseminar I i maj. Her vil regionsrådet drøfte de input til emner og mærkesager, som de stående udvalg præsenterer.

Efter Budgetseminar I og frem mod budgetforligsdøftelserne vil der blive arbejdet videre med at beskrive de emner og mærkesager, som regionsrådet beslutter skal belyses med henblik på at kunne indgå i forhandlingerne om budgetforliget.

Efter indgåelsen af Økonomiaftalen i juni er det de politiske partier, der fremsætter og drøfter budget og evt. forslag til budgettet. Partierne har blandt andet mulighed for at drøfte budget og komme med forslag på Budgetseminar II i august til de bilaterale drøftelser i august og til budgetforligsdøftelserne i starten af september.

I det vedlagte bilag er der udarbejdet en liste med de punkter og beslutninger med betydning for Budget 2024, som de stående udvalg og regionsrådet har behandlet siden vedtagelsen af Budget 2023. De forslag, som regionsrådet har vedtaget skal behandles i forbindelse med Budget 2024, vil, som ved tidligere år, fremgå af materialet til 1. behandling af Budget 2024.

Nedenfor er der en beskrivelse af udgangspunktet og/eller anbefalinger vedrørende Budget 2024.

Sundhed, transformation og demografi

Et stigende indbyggertal samt en voksende gennemsnitsalder i regionen medfører et større behov for behandling og dermed et større pres på hospitalerne. De udfordringer som regionen og hele den offentlige sektor ser ind i, er i deres karakter og samtidighed ikke set tidligere. Problemerne har en høj grad af kompleksitet og indeholder paradokser, modsatrettede interesser og kan virke uoverskuelige i omfang. Det er ikke muligt at løse eller påvirke problemerne med de løsninger og metoder, der kendes på nuværende tidspunkt. Det vil derfor være nødvendigt at finde nye løsninger for at finde balancen mellem økonomi, vores medarbejdere og patienternes efterspørgsel og forventninger. Løsningerne kan blandt andet findes gennem transformation af sundhedsvæsenet.

På hospitalerne arbejdes der også med at imødekomme og håndtere det pres, der mærkes som følge af den større efterspørgsel efter sundhedsydelser. Hospitalerne skal i høj grad løse de lokale udfordringer inden for den økonomiske ramme som hospitalet har, hvor de lokale hospitalsledelser gør brug af deres kendskab til lokale vilkår ift. den lokale økonomiske styring og prioritering. Der vil dog altid være behov for flere midler, end hospitalerne har til rådighed, og derfor vil der være behov for lokal omprioritering og transformation.

På sundhedsområdet anbefaler direktionen, at størstedelen af et evt. økonomisk råderum i forbindelse med budgettet prioriteres til demografimidler til hospitalerne. Hvis forligspartierne følger direktionens anbefaling om at prioritere størstedelen af et evt. økonomisk råderum til demografimidler, vil det samtidig begrænse råderummet til andre prioriteringer.

Regional Udvikling

Udgangspunktet for Budget 2024 for Regional Udvikling er dels en videreførelse af den drift og udvikling, som allerede finder sted i dag, og dels de anbefalinger, som udarbejdes af de fire regionalpolitiske fora vedrørende unge udenfor, biodiversitet, arbejdskraft og mobilitet.

Investeringsplan, teknologi og bæredygtighed

Ligesom tidligere år opleves der generelt et stort pres på investeringsplanen. Således har kombinationen af generelle prisstigninger samt et fald i anlægsrammen ved de seneste økonomiaftaler betydet, at der ikke længere er et råderum til prioritering af nye projekter, ligesom der i Investeringsplan 2023-2031 ikke er tilstrækkelig finansiering til en samtidig gennemførelse af både Ny Psykiatri i Viborg og Etape 3 C på Regionshospitalet Randers.

Ovenstående betyder ligeledes, at der på nuværende tidspunkt ikke er afsat midler til eksempelvis initiativer inden for bæredygtighed, øget digitalisering eller generel vedligehold af regionens bygninger. Det må forventes, at en række emner i de kommende år vil kræve yderligere finansiering. Eksempelvis er der lovkrav vedrørende affaldssortering, som i de kommende år vil kræve anlægsinvesteringer, ligesom den generelle transformationsdagsorden af sundhedsvæsenet formentlig vil medføre anlægsinvesteringer.

I forlængelse af ovenstående besluttede regionsrådet, at der skulle udarbejdes en række analyser til brug i budgetprocessen forud for Investeringsplan 2024-2032. På dagsordenen i udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg forelægges de udarbejdede analyser til orientering. Der vil ligeledes være en generel drøftelse af anlægsområdet, herunder Investeringsplan 2024-2032 på udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlægs møde i maj.

Økonomisk udgangspunkt for Budget 2024

Sundhedsområdet

I nedenstående tabel fremgår de vedtagne budgetter for 2023 og bogførte regnskaber for 2022 for hospitalerne i Region Midtjylland, praksisområdet og for de kombinerede øvrige områder.

Regnskab 2022 og vedtaget Budget 2023

Mio. kr.	Regnskab 2022	Vedtaget Budget 2023
Regionshospitalet Horsens	1.287,5	1.169,3
Regionshospitalet Randers	1.390,3	1.242,9
Regionshospitalet Gødstrup	3.095,2	2.641,5
Hospitalsenhed Midt	2.834,1	2.693,4
Aarhus Universitetshospital	8.259,4	7.927,1
Præhospitalet	914,2	905,0
Psykiatrien	2.092,0	2.178,6
Praksissektoren	3.959,5	4.106,7
Øvrige områder	4.162,1	5.150,0
I alt	27.994,4	28.014,6

Regnskab 2022 og vedtaget Budget 2023 udgør begge 28,0 mia. kr. Årsagen, til at Budget 2023 ikke er større end Regnskab 2022 på trods af demografimidler og pris- og lønregulering, er, at der i Regnskab 2022 indgår udgifter til COVID-19, vacciner mv., der ikke er indeholdt i nettodriftsrammen i Budget 2023.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at hospitalernes daglige drift er betinget af nogenlunde stabile økonomiske rammer. På den baggrund fastlægges regionens nye budgetter på baggrund af det forudgående budget. Det vil derfor som udgangspunkt være en mindre del af regionens budget, der prioriteres til nye formål i forbindelse med de årlige budgetter, herunder demografimidler til hospitalerne.

I forbindelse med Budgetseminar I den 22. maj og i materialet til 1. behandlingen af budgetforslag 2024 i august 2023, vil der, som ved tidligere års budgetlægning, blive forelagt økonomivurderinger på en række områder samt direktionens forslag til nødvendige prioriteringer.

Økonomivurderingerne foretages bl.a. på baggrund af Regnskab 2022 og økonomirapporteringerne, der udarbejdes til regionsrådet.

De områder, hvor der udarbejdes økonomivurderinger, er kendetegnet ved, at udgifterne kan være svære at påvirke og kan derfor karakteriseres som områder med uundgåelige udgiftsstigninger. Det kan fx skyldes, at områderne i høj grad er efterspørgselsstyret (fx tilskudsmedicin og praksisområdet) eller at regionsrådet med tidligere beslutninger har fastlagt økonomimodeller eller udgiftsprofiler for området (fx hospitalsmedicin og leasingydelse).

Direktionens forslag til nødvendige prioriteringer kan fx være prioriteringer, der er nødvendige for at opfylde overenskomstmæssige- eller lovkrav, prioriteringer for at sikre opretholdelsen af driften på specifikke områder, eller områder, hvor udgiften vil blive væsentligt større, hvis der ikke prioriteres midler til området i Budget 2024.

For at sikre en ansvarlig økonomistyring, er det nødvendigt at der i budgettet prioriteres midler til disse områder baseret på de opdaterede økonomivurderinger.

Regional Udvikling

I nedenstående tabel fremgår vedtaget Budget 2023 og Regnskab 2022 for bevillingsområderne inden for Regional Udvikling.

Regnskab 2022 og vedtaget Budget 2023

Mio. kr.	Regnskab 2022	Vedtaget Budget 2023
Kollektiv trafik	393,5	380,6
Miljø	54,7	49,7
Regionale udviklingsaktiviteter	61,7	60,4
Regional udvikling i øvrigt	-1,8	6,7
Planlægning-, analyse-, og udviklingsaktiviteter	79,1	85,4
I alt	587,3	582,8

Regnskab 2022 er samlet set større end Budget 2023, hvilket skyldes, at der i regnskab 2022 har været et merforbrug på miljø og kollektiv trafik som følge af stigende udgifter til især brændstof samt passagermangel hos Midttrafik.

Tidsplan for den resterende del af budgetprocessen

Dato i 2023	Møde
22. maj	Budgetseminar I
21. juni	Orientering om Økonomiaftale 2024
15. august	1. behandling af Budget 2024 i forretningsudvalget
16.-17. august	Budgetseminar II
23. august	1. behandling af budgettet i regionsrådet
28. august	Præsentation og drøftelse af Investeringsplan 2024-2032
5. september	Budgetforligsdrøftelser
19. september	2. behandling af Budget 2024 i forretningsudvalget
27. september	2. behandling af Budget 2024 i regionsrådet

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede, hvilke emner og mærkesager udvalget ønsker fokus på i budgetprocessen for Budget 2024.

Punktet genoptages på udvalgsmødet den 15. maj 2023.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådets vedtagelse af den Politiske Budgetvejledning 2024 den 25. januar 2023.

Bilag

Beslutninger om behandling i forbindelse med budget 2024

Punkt 5: Regionalpolitiske fora om mobilitet og arbejdskraft

1-30-76-93-21

Resume

Revisionen af Regional Udviklingsstrategi 2019-2030 fokuserer på otte vilde problemer, hvor regionale aktører samarbejder om at udvikle løsninger i regionalpolitiske fora. Der fremsendes forslag til kommissorium og sammensætning af de regionalpolitiske fora om mobilitet og arbejdskraft. Det indstilles, at regionsrådet udpeger tre medlemmer til hvert forum.

Direktionen indstiller,

- at udkast til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk forum om mobilitet godkendes, og
- at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om mobilitet, og
- at udkast til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk forum om arbejdskraft godkendes, og
- at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om arbejdskraft.

Sagsfremstilling

Midtjylland står over for en række store og vilde problemer. Et vildt problem er kendetegnet ved, at det er svært både at definere præcist og at løse. Mange problemer deles med resten af Danmark og med resten af verden. Ingen kan løse udfordringerne alene. Derfor vil regionen samarbejde på tværs af myndigheder, virksomheder, organisationer og borgere om at finde løsninger på problemerne. Revisionen af Regional Udviklingsstrategi 2019-2030 fokuserer på otte vilde problemer, hvor regionale aktører samarbejder om at udvikle løsninger i regionalpolitiske fora.

De regionalpolitiske fora arbejder i 2023-2024 med de vilde problemer, der skal give svar på følgende spørgsmål:

Tidsplan for regionalpolitiske fora				
	1. halvår 2023	2. halvår 2023	1. halvår 2024	2. halvår 2024
Hvordan hjælper vi de unge der står udenfor?	×			
Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?	×			
Hvordan får vi flere til at stige på?		×		
Hvor finder vi arbejdskraften?		×		
Hvordan mindsker vi forbruget?			×	
Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?			×	
Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?				×
Hvad gør vi, når vandet kommer?				×

Der skal nedsættes to regionalpolitiske fora til at arbejde med de kommende to udfordringer med overskrifterne:

- Hvordan får vi flere til at stige på? (mobilitet)
- Hvor finder vi arbejdskraften? (arbejdskraft)

Der foreligger nu udkast til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk fora om mobilitet og arbejdskraft, som er vedlagt som bilag. Kommissorierne for mobilitet og arbejdskraft følger samme opbygning:

- Beskrivelse af det vilde problem, som de regionalpolitiske fora skal samarbejde om at udvikle løsninger på.

- Præsentation af arbejdsform for regionalpolitiske fora.
- Forslag til sammensætning af regionalpolitiske fora.

Det vilde problem om mobilitet

Menneskers mulighed for at bevæge sig fra A til B er afgørende for såvel den enkelte som for virksomheders konkurrenceevne. Uden nem adgang til at være mobil, kan vi ikke komme i skole, på arbejde, til læge, besøge venner og familie, handle ind, deltage i kulturevents og meget andet.

Men mobiliteten er udfordret, måske fordi vores liv, vaner og behov har ændret sig, måske er der andre årsager. Det skal regionalpolitisk forum om mobilitet bl.a. interessere sig for.

Det vilde problem om arbejdskraft

Udviklingen på arbejdsmarkedet bliver i de kommende år præget af den stigende digitalisering og den grønne omstilling. Det gælder også i Midtjylland, som kommer til at opleve øgede krav til arbejdsstyrkens kompetencer. Den grønne omstilling skal løftes på tværs af sektorer, stillinger og uddannelsesniveauer og vil stille nye krav til alle typer jobfunktioner. Digitalisering kommer også til at spille en væsentlig rolle i den grønne omstilling og vil stille nye krav til jobfunktioner og arbejdsmetoder og dermed til arbejdsstyrkens kompetencer.

Der er allerede rekrutteringsudfordringer inden for en række sektorer. Der er mangel på tekniske- og naturvidenskabelige kompetencer. Industrien efterspørger både ufaglærte, smedeuddannede, mekanikere og industriteknikere. Velfærdsområdet har svært ved at rekruttere medarbejdere. Samtidig bliver andelen af personer i den arbejdsdygtige alder mindre. Det gælder både på velfærdsområdet og inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvidenskab og matematik.

Arbejdsform og sammensætning af regionalpolitiske fora

De regionalpolitiske fora mødes tre gange i løbet af andet halvår 2023:

- Første møde fokuserer på, hvad vi ved om problemets omfang, samt hvilke spørgsmål der giver mest mening at arbejde videre med.
- Andet møde fokuserer på mulige svar på de definerede spørgsmål.
- Tredje møde fokuserer på anbefalinger til handlingsanvisende løsninger og initiativer.

Der inviteres 25-30 repræsentanter fra kommuner, stat, videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund, organisationer og region til at deltage i de to regionalpolitiske fora.

Forslag til sammensætning af deltagerkreds fremgår af de vedlagte kommissorier. Deltagerlisterne er ikke endelige, idet det foreslås at enkelte nøgleaktører inviteres til at være med til at pege på yderligere 4-5 aktører med perspektiver, der ikke er repræsenteret på de nuværende lister.

Når de regionalpolitiske fora har afgivet anbefalinger til løsninger og initiativer, behandles de af regionsrådet i forhold til, hvilke løsninger og initiativer Region Midtjylland kan realisere.

Udpegning af regionsrådsmedlemmer til fora

Regionsrådet er repræsenteret med tre medlemmer i hver af de to regionalpolitiske fora. Det indstilles, at regionsrådet udpeger tre medlemmer til regionalpolitisk forum om mobilitet og tre medlemmer til regionalpolitisk forum om arbejdskraft.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at udkast til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk forum om mobilitet godkendes, idet der suppleres med repræsentanter for de unge/samfundsformerne,

at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om mobilitet, idet to af de tre udpeges fra udvalget for regional udvikling,

at udkast til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk forum om arbejdskraft godkendes, idet der suppleres med repræsentanter for de unge/samfundsformerne og fra folkeskole/udskoling, og

at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om arbejdskraft, idet to af de tre udpeges fra udvalget for regional udvikling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 23. november 2022 forslag til kommissorium og sammensætning af regionalpolitisk forum om biodiversitetskrise og unge udenfor.

Regionsrådet godkendte den 28. september 2022 temaer i revision af Regional Udviklingsstrategi for Midtjylland.

Regionsrådet godkendte den 27. april 2022 proces for revision af regional udviklingsstrategi.

Bilag

Kommissorium mobilitet

Kommissorium arbejdskraft

Punkt 6: Inspirationskatalog med anbefalinger til arbejdet med unge udenfor #

1-15-1-76-69-21

Resume

Region Midtjylland, kommunerne i Midtjylland (KKR) og de Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR) i Østjylland og Vestjylland har siden 2020 samarbejdet om at styrke indsatsen for de unge udenfor.

Parterne har som led i samarbejdet opdateret det fælles inspirationskatalog, som har til formål at inspirere beslutningstagere og praktikere på ungeområdet til, hvordan man bedst og mest effektivt arbejder med de unge udenfor. Kataloget er opdateret med nye inspirerende initiativer samt generelle anbefalinger til arbejdet med de unge udenfor og foreslås med sagen godkendt.

Direktionen indstiller,

at det opdaterede inspirationskatalog med anbefalinger til arbejdet med unge udenfor godkendes.

Sagsfremstilling

Mange midtjyske unge mellem 16 og 29 år er hverken i uddannelse eller i job. Samtidig mangler mange virksomheder faglært arbejdskraft. Det er en udfordring, som kalder på en fælles styrket indsats på tværs af aktører på erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesområdet.

Region Midtjylland, kommunerne i Midtjylland (KKR) og de Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR) i Østjylland og Vestjylland indgik derfor i 2020 i et samarbejde på ungeområdet med en ambition om at styrke indsatsen for de unge udenfor.

Der er i forlængelse af samarbejdet bl.a. afholdt det første ungetopmøde i Viborg med de tre parter som værter samt udarbejdet et fælles inspirationskatalog. Inspirationskataloget har til formål at inspirere beslutningstagere og praktikere på ungeområdet til, hvordan man bedst og mest effektivt arbejder med de unge udenfor. Kataloget præsenterer derfor eksempler på tiltag og initiativer, som uddannelsesinstitutionerne, kommunerne og andre aktører i regionen har igangsat.

Katalog med anbefalinger til arbejdet med unge udenfor

Region Midtjylland har i samarbejde med KKR Midtjylland og RAR Østjylland og Vestjylland opdateret inspirationskataloget på baggrund af input fra en lang række aktører på området, bl.a. uddannelsesinstitutioner, kommuner og jobcentre mv. i Midtjylland. Det har ført til en række nye eksempler på, hvordan de forskellige midtjyske aktører arbejder med de unge udenfor.

Kataloget er som noget nyt opdateret med generelle anbefalinger til det videre arbejde på ungeområdet. Anbefalingerne er bl.a. afspejlet i de udvalgte fem overordnede temaer, jf. bilag:

- Stærke samarbejder med erhvervslivet
- Gode uddannelsesrettede initiativer
- Motiverende initiativer til erhvervsfagene og velfærdsprofessionerne
- Særlige initiativer for udsatte unge
- Fritidsjob og tidlige indsatser for unge under 18

Den videre proces

Inspirationskataloget behandles ligeledes i de politiske udvalg i KKR Midtjylland samt RAR Østjylland og Vestjylland.

Kataloget sendes herefter til beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen sammen med en invitation til deltagelse i det næste ungetopmøde, som planlægges med afholdelse i ultimo 2023. Ungetopmødet forventes at have fokus på de gode erfaringer i arbejdet med de udsatte unge, samt hvilke mulige nye indsatser og initiativer som kan igangsættes i partnerskabet.

Kataloget anvendes endvidere som input til det regionalpolitisk forum om unge udenfor.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling godkendte det opdaterede inspirationskatalog med anbefalinger til arbejdet med unge udenfor.

Tidligere Politisk Behandling

Udvalg for regional udvikling godkendte på mødet den 5. oktober 2020 samarbejdsrapport mellem Regionale Arbejdsmarkedsråd i Østjylland og Vestjylland, KKR Midtjylland og Region Midtjylland.

Bilag

Indsatskatalog 2023 - AMK, KKR og RM (justeret)

Punkt 7: Den fremtidige mobilitet i regionen

1-30-75-3-20

Resume

Region Midtjylland arbejder for bedre mobilitet i den midtjyske region sammen med mange forskellige aktører og i flere mobilitetsfora. Arbejdet tager afsæt i Region Midtjylland Udviklingsstrategi og senest også den nyligt godkendte Mobilitetsplan, som Midttrafik har lavet med inddragelse af kommuner og region. Region Midtjylland har i de senere år arbejdet mere projektorienteret og vil i de kommende år arbejde endnu mere projektorienteret, bl.a. med implementeringen af Mobilitetsplanen, hvor ambitionen er at etablere en række delprojekter, som alle arbejder sammen om at skabe bedre mobilitet. Der lægges op til en drøftelse i udvalget af mulige tiltag for at fremme mobilitet.

Direktionen indstiller,

at udvalg for regional udvikling drøfter mulige tiltag i forhold til at fremme mobilitet i Midtjylland.

Sagsfremstilling

Muligheden for at kunne bevæge sig fysisk rundt i samfundet er afgørende for menneskers liv, fx i forhold til at transportere sig til og fra uddannelse, arbejde og fritidsaktiviteter. Derfor arbejder Region Midtjylland for at skabe bedre mobilitet i den midtjyske region.

Strategi og Mobilitetsplan

Med den regionale udviklingsstrategi fra 2019 satte Region Midtjylland fokus på bæredygtighed og på at udvikle nye løsninger, der i højere grad kunne imødekomme borgernes forskellig transportønsker. Det har ført til en række tiltag, fx omstilling af regionens busser til mere bæredygtige drivmidler, undersøgelse af borgernes transportønsker i et dansk-norsk projekt om, hvordan regionen får kunderne tilbage efter COVID-19 støttet med midler fra Interreg ØKS, og undersøgelse af unges transport for at kunne gøre den kollektive trafik mere attraktiv for dem.

I foråret 2023 er Midttrafiks Mobilitetsplan blevet godkendt. Region, kommuner og Midttrafik har nu en fælles overordnet plan for mobiliteten i Midtjylland. Den rummer både den kollektive trafik og intentioner om samkørsel og mikromobilitet som cykel og løbehjul. I de kommende år skal der samarbejdes om at implementere Mobilitetsplanen. Det sker i regi af en administrativ styregruppe for mobilitetssamarbejde, hvor ambitionen er at etablere en række forskellige delprojekter, der alle arbejder sammen om at skabe bedre mobilitet. Tilgangen er inspireret af klimaprojektet Coast2Coast, og intentionen er, at aktørerne deltager i de emner, som er relevante for dem. Det kunne for eksempel være emner som samkørsel, stoppesteder eller samarbejder med private aktører. Regionen har også ambitioner om at undersøge, om Mobilitetsplanen kan danne grundlag for at udvikle og søge et EU LIFE-projekt.

Region Midtjylland vil derfor i de kommende år blive endnu mere projektorienteret og tilpasse indsatsen derefter.

Samarbejder og mobilitetsfora

Mobilitet er et område med mange aktører og mange forskellige facetter. Derfor samarbejder Region Midtjylland med mange forskellige aktører og i flere fora. Blandt andet i de politiske fora Midttrafiks bestyrelse, Midtjyske Jernbaners bestyrelse, Aarhus Letbanes bestyrelse, Supercykelsti-sekretariatets følgegruppe og Nordsøkommissionens Transportgruppe. Liste over mobilitetsaktører og mobilitetsfora, som Region Midtjylland samarbejder med og deltager i, er vedlagt.

I de forskellige fora arbejdes der med forskellige aspekter af mobilitet, og hvordan mobiliteten kan forbedres. Det vil der også blive arbejdet med i efteråret 2023 i det regionalpolitiske forum om mobilitet, hvor omkring 30 aktører vil mødes for at tale om og finde løsninger på mobilitetsproblemstillinger.

Transportministeren vil desuden nedsætte et ekspertudvalg, som skal se på nye muligheder og strukturen i den kollektive trafik. De gode erfaringer om samarbejde med kommuner og Midttrafik skal synliggøres overfor ministeren og det kommende ekspertudvalg.

Portefølje over tiltag

Region Midtjylland arbejder også med flere forskellige tiltag inden for mobilitet, som alle har det til fælles, at de arbejder med at forbedre mobiliteten. Tanken er, at regionen skal opbygge en projektportefølje med mange typer projekter, da mobilitet er mange forskellige ting, og der er mange forskellige brugere.

Udover projekterne i forbindelse med implementeringen af Mobilitetsplanen arbejder Region Midtjylland også i regi af andre projekter for at skabe bedre mobilitet. Projektet Grønn Jyllandskorridor har fået støtte fra Interreg ØKS og er startet den 1. januar 2023, og regionen afventer svar fra Interreg ØKS på projektansøgningen MOVE, som – hvis

den godkendes – starter den 1. juli 2023 og vil arbejde både børns transport, unges transport, knudepunkter i yderområder og pendling.

Administrationen arbejder også forsat med de unges transport og er i gang med en 'Vi cykler til uddannelses'-kampagne i samarbejde med de øvrige regioner, Cyklistforbundet og ungdomsuddannelserne. Ligeledes arbejder administrationen på at lave en undersøgelse af de unges transport i Østjylland lig den undersøgelse, som blev lavet i Midt- og Vestjylland i 2020.

Region Midtjylland samarbejder også med ti kommuner i Østjylland i Supercykelstisekretariatet om at øge standarden og sammenhængen af almindelige cykelstier til supercykelstier. Samt arbejder med borgerinddragelse, både i forbindelse med Passagerrådet i regionen og SAMFUNDSFORMERNE.

Der er også allerede rundt om i landet og i Region Midtjylland gjort forsøg med forskellige mobilitetstilbud. Midttrafik har samlet en række projekterfaringer i eksempelsamlingen til deres Mobilitetshåndbog (vedlagt), som er en vejledning til, hvordan kommuner kan forbedre mobiliteten for deres borgere gennem lokalt forankrede mobilitetsprojekter.

Senest har Trafikselskaberne i Danmark også udarbejdet et notat om, hvordan man kan styrke mobiliteten i landområder, bl.a. med forslag om frivillig busser og muligheden for at bruge rejsekortet som betaling ved samkørsel. Notatet er vedlagt som bilag.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede mulige tiltag i forhold til at fremme mobilitet i Midtjylland.

Tidligere Politisk Behandling

Udvalg for regional udvikling anmodede på mødet i december 2023 administrationen om at udarbejde oplæg om fremme af den fremtidige mobilitet.

Bilag

Mobilitetsfora, som Region Midtjylland deltager i

Midttrafik Mobilitetshåndbog, eksempelsamling

Trafikselskabernes bud på løsninger

Punkt 8: Delegering af kompetence på gymnasieområdet

1-10-76-2-22

Resume

De nye regler for elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet indebærer en række ændrede såvel som nye opgaver for regionsrådet. En række opgaver vedrørende elevfordeling har en sådan forvaltningsretlig karakter, at de foreslås delegeret fra regionsrådet til administrationen.

Direktionen indstiller,

at kompetencen til at udføre fremførte opgaver vedrørende elevfordeling på det gymnasiale ungdomsuddannelsesområde delegeres til administrationen.

Sagsfremstilling

De nye regler for elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet trådte i kraft den 15. februar 2023. Det indebærer bl.a. en række nye opgaver for regionsrådet på det gymnasiale uddannelsesområde.

Administrationen vurderer, at en række af de nye opgaver har en administrativ frem for politisk karakter, idet opgaverne kun kan løses gennem personnær sagsbehandling og forvaltningsretlige afgørelser efter regler, der er fastsat i lovgivningen. Opgaverne skal dertil i overvejende grad løses med korte tidsfrister og med løbende sagsbehandling.

Administrationen foreslår derfor følgende fordeling af opgaver.

Fordeling af opgaver på gymnasieområdet

Regionsrådet har fortsat kompetencen inden for følgende opgaver:

- I forhold til koordinering af samlede kapacitet skal regionsrådet tage stilling til oprettelse og nedlæggelse af uddannelsesudbud.
- Særlige profilgymnasier – herunder behandling af ansøgninger til profilgymnasier, monitorering af effekten af profilgymnasier, tilbagekaldelse af godkendelser samt fastsættelse af procedurer og tidsfrister.
- Nedsættelse af gymnasiesamarbejder og fastsættelse af indhold.

Administrationen delegeres kompetencen inden for følgende opgaver:

- Vurdering af ønsket forrang som følge af handicap samt som 20+ årig ansøger til den toårige hf uddannelse på et voksenuddannelsescenter (VUC).
- Fordeling af ufordelte ansøgere (ansøgere, der ikke kan få plads via den centrale fordelingsmekanisme).
- Fordeling af eftertilmeldere (ansøgere, der har søgt efter ansøgningsfristen).
- Om nødvendigt at hæve kapaciteten på institutionerne med en eller flere pladser i forlængelse af fordelingen af eftertilmeldere og de ufordelte ansøgere.
- Afgørelse i genoptagelsessager og behandling af klager.

Administrationens bemærkninger

Administrationen bemærker, at klagesager tidligere har været delegeret fra regionsrådet til administrationen. Sagerne er derfor hidtil afgjort af jurister i regionsrådets sekretariat af hensyn til sagernes personnære og forvaltningsretlige karakter.

Opgaven om fordeling af elever samt vurdering af behovet for at hæve kapaciteten er tidligere udført af administrationen og efterfølgende behandlet i de nedlagte fordelingsudvalg. Opgaven vurderes fremadrettet i høj grad at være reguleret i lovgivningen, og der vil derfor være relative klare rammer for, hvordan opgaven skal udføres.

Administrationen giver i andet halvår regionsrådet en status på, hvordan den faktiske implementering af de nye regler for elevfordeling og kapacitetsfastsættelse er forløbet. Det indebærer bl.a. en opgørelse over alle de afgørelser, der er truffet.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at kompetencen til at udføre fremførte opgaver vedrørende elevfordeling på det gymnasiale ungdomsuddannelsesområde delegeres til administrationen.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet vedtog den 26. maj 2021, at administrationen ved Råds- og Direktionssekretariatet delegeres kompetence til at afgøre eventuelle retlige klager angående tildeling af gymnasiepladser.

Punkt 9: Godkendelse af studietur for udvalg for regional udvikling

1-00-26-22

Resume

Udvalg for regional udvikling ønsker at tage på studietur til Orleans, Frankrig, fra den 13. til den 16. september 2023. Regionsrådet bedes godkende turen på baggrund af det foreløbige programforslag og budget.

Direktionen indstiller,

at studieturen for udvalg for regional udvikling godkendes.

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling har besluttet at tage på studietur til Orleans i franske Région Centre-Val de Loire i perioden 13.-16. september 2023.

Den franske region har sammen med Region Midtjylland deltaget i et EU pier-to-pier program med gensidige udvekslingsbesøg på administrativt niveau inden for miljø, klima og bæredygtighed. Gode evalueringer af det administrative besøg i marts 2022 er afsættet for at vælge Région Centre-Val de Loire som destination for studieturen. Særligt i forhold til miljø, klima og bæredygtighed deler Region Midtjylland udfordringer med den franske region, og der er god mulighed for inspiration og læring fra den franske indsats.

Udvalget har således ønsket en studietur til Région Centre-Val de Loire, som blandt andet sætter fokus på arbejdet med klima, miljø, biodiversitet og bæredygtighed. Derudover er der interesse for den franske regions indsats for kultur, unge og landdistrikter.

Région Centre-Val de Loire har bekræftet, at udvalget er velkommen på en studietur, og har meddelt, at der vil være deltagelse af den politisk ledelse på de aktuelle temaer for besøget. Dog afventes der en nærmere koordinering med Région Centre-Val de Loire i forhold til programlægningen.

Der er udarbejdet et foreløbigt programforslag, som er vedlagt som bilag.

Ligeledes er der udarbejdet et budget for studieturen med afsæt i priser og forslag indhentet fra rejsebureau.

Tabel 1.	
Budget for studietur med udvalg for regional udvikling	
kr.	2023
Transport, inkl. fly og lokal transport	32.450
Overnatning inkl. morgenmad	32.265
Øvrig forplejning	22.050
Øvrige udgifter (rejsebureau, mødefaciliteter, oplægsholdergaver mm.)	15.961
<i>I alt</i>	<i>102.726</i>
<i>I alt pr. deltager (9 udvalgsmedlemmer)</i>	<i>11.414</i>

Budgettet er fraregnet rejseomkostningerne for de administrative deltagere.

Opfølgning på studieturen

Efter studieturen vil udvalget udarbejde en rapport, som forelægges regionsrådet til godkendelse.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at studieturen for udvalg for regional udvikling godkendes.

Bilag

Foreløbigt programforslag for studietur 13-16 sep 2023

Punkt 10: Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #

1-00-26-22

Resume

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2023. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter forslag til emner og årshjul.

Sagsfremstilling

Udvalget vedtog på sit møde den 10. august 2022 mødeplanen for udvalgets ordinære møder i 2023.

Der vil fortløbende blive drøftet ønsker om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2023.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdsparter, interessenter eller lignende.

Årshjulet er vedlagt som bilag og opdateres løbende.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul.

Punkt 11: Nyt fra Midttrafik #

1-00-26-22

Resume

Arne Lægaard og Morten Flæng er udpeget af regionsrådet til at sidde i Midttrafiks bestyrelse og vil på mødet orientere udvalgsmedlemmerne om aktuelle sager fra bestyrelsesområdet.

Direktionen indstiller,

at der orienteres om arbejdet i bestyrelsen.

Sagsfremstilling

Til orientering for udvalgets medlemmer kan dagsordenen, bilag og beslutninger fra bestyrelsesmødet i Midttrafik den 3. februar 2023 læses via dette link: [Midttrafiks bestyrelse](#)

Næste bestyrelsesmøde er planlagt til den 12. maj 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling blev orienteret om arbejdet i bestyrelsen.

Punkt 12: Gensidig orientering

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

- Partnerskabsaftalen i Klimaalliancen:
KL, Realdania og regionerne har indgået en femårig partnerskabsaftale under navnet Klimaalliancen. Klimaalliancens formål er at løfte kommunernes og regionernes klimaarbejde til de højeste internationale standarder. Det administrative og faglige arbejde forankres i Midtjylland i Klimamidt.

Klimaalliancen og KlimaMidt er tidligere behandlet på udvalgsmøde 7. december 2022 og efterfølgende regionsrådsmøde. Regionsrådet forelægges i maj 2023 en sag om udpegelse af en repræsentant til den politiske ledelse af Klimaalliancen.

- Mulighed for at søge midler i puljen den bæredygtige landsby, herunder til at afklare energiudfordringer: Der er to nye opslag af regionens pulje "Den bæredygtige landsby". Puljen er et centralt værktøj i regionens landdistriktsstrategi og der er siden 2020 givet støtte til en række udviklingsaktiviteter, der kan inspirere til nye og gode løsninger på landdistrikternes udfordringer. Puljen kan søges af regionens kommuner i samarbejde med et lokalfællesskab.

Det første af de to opslag er et bredt opslag, hvor der kan ansøges om midler til at skabe lokale helhedsløsninger, hvor flere bæredygtighedsudfordringer bliver løst samtidigt.

Det andet opslag er målrettet den højaktuelle energiudfordring i landdistrikterne og giver mulighed for at ansøge om midler til at afklare mulighederne for at opnå en billigere og mere bæredygtig energiforsyning.

De to nye opslag lanceres på landsbydagen lørdag den 15. april med henblik på bedst muligt at understøtte, at landsbydagen leder til handling lokalt.

Punkt 13: Underskriftsark #

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt.

Mødet blev hævet kl. 12.43.